

ORIGINALITATE ȘI FARMEC ÎN ARTA CERAMISTEI MARGA GRAUENFELS

Roni CĂCIULARU

Marga Grauenfels are un zâmbet cald și râde ca un copil fericit. Seninătatea privirilor și întreaga ei ființă emană atmosfera unui joc. Dar asta e la prima vedere. In esență, vorbim de un om cu un tumult sufletesc de o rară bogăție, iar în interiorul apelor ce par limpezi, pot apărea vârtejuri teribile și contorsionări care scot la suprafață, după un serios proces de creație, opere de artă, concretizate în minunate și unice imagini din ceramică originală. În atelierul ei, lângă peretele cu fotografii de câini, cai, urși, pisici, dar și cu unele crochiuri de idei, unele notații scurte - inspirații de moment, lângă masa de lucru, alături de caietul de desene și schițe, lângă rafturile cu pigmenți, care într-un târziu devin glazură fermecată, care cântă pe lutul ars și solidificat la 1200 de grade, mai sunt, firește, roata olarului, valțul mecanic, cuptorul electric, și o nevăzută sursă de muzică. Artista îndrăgește fado-ul portughez sau, pentru oarecare variație, ascultă, acolo, în atelierul ei, blues... Tot acolo, sunt clipe de muncă și taină, ueori

vorbește cu caii sau cu peștii, le spune minciuni frumoase, pe care le crede și ea

Însăși, e o atmosferă aparte, de tensiune și concentrare vecină cu transcendentalitatea, apoi, când obiectul artei sale, în sfârșit, în sfârșit, este gata, reapare zâmbetul acela de copil fericit. Nu e o poză! E bucuria împlinirii! Marga Grauenfels vrăjitoarește aici pământul, apa și focul, le mângâie și le face să vorbească frumos, către cine știe să privească cu sufletul. La ușa cuptorului chipul ei străluminat sentâlnește mereu cu sine însuși. Și după trude și nemulțumiri, iată, ajunge să -și vadă rodul clipelor sale magice! Dar ce căutăm noi aici, unde, scuzati, nu ne fierbe oala?! O vizită pe strada Șabazi, la nr. 31, din pitorescul cartier televivian Neve Țedek, poate fi mult mai concludentă. Zis și făcut! Era seară, eram obosit de alte peregrinări, dar când am pășit pe această străduță ulicioară, devenisem un altul, și m-am trezit într-un basm frumos și-am fost fascinat de curățenia și unicitatea locului, cu farmec de istorie, cu vibrație de lume modernă și civilizată, cu vitrine strălucitoare, ca din vremea copilăriei mele citadine, cu buticuri având tot felul de lucruri expuse spre admirație și vânzare; nu, nu eram aici, eram undeva, în străinătate,

turist pe melegurile unei lumi superioare și fermecate. Lampadarele străzii dădeau strălucite trotuarelor înguste, dar și străzii, pe care, din când în când, rar, trecea, fără viteză, în sens unic, câte-o limuzină... O-ncăpere mică, cu etaj, generos luminată, expunând obiecte de artă din ceramică. Mici sau un pic mai mari, adevărate bijuterii. Este „Galeria Schlouche 30”, nume păstrat datorită înaltei tradiții pozitive, creată încă de când, cu ani în urmă, grupul cooperatist al celor 11 ceramiști de vârf în ceramica modernă israeliană, prezenți acum aici, și-a avut locul în apropiere de școala de balet „Suzane Dalal”. Era un focar de cultură acolo, se făceau expoziții de mare valoare. Acum, pe Shabazi, locul e mai mic, dar valoarea artei expuse e la fel de mare! Ba, poate, chiar mai mult! Era miercuri seara, în câteva cofetării și cârciumioare din apropiere erau niște eleganți domni și doamne, fiecare magazin, populat cu discreție, își primea sau conducea vizitatorii. La „Schlouche” o-ntâlnim pe Marga Grauenfels, ca de obicei - amabilă, atentă. E ziua când e rândul ei să officieze rolul de gazdă. Privim, cu preferință, exponatele domniei sale. Ne încântă ochiul și inima figurinele, micile statuiete simbolice, talgerele – farfurii, care nu-s niciuna nici alta, e greu să exprimi faptul că deodată ai înaintea ta marea Mediterană, cu coloritul specific apelor sale, sau litoralul telavivian cu nuanțele lui de nisip și soare, apoi niște alte obiecte care emană umor și, uneori, ironie. Iată, de pildă, o replică a Calului Troian, a cărui spinare parcă ar fi acum a unui camion, iar din el se disting doi simbolici soldați, înarmați fiecare cu câte-o pușcă. Războaie au fost și sunt încă, la fel de ridicole și tragice... Și totul, pornind de la un cal din ceramică verde... Simboluri, metafore, inteligență, expresivitate, gânduri și sentimente încorporate în imagini plastice originale. Extrag dintr-o discuție cu Marga

Grauenfels: „Dintre toate artele plastice am ales ceramica, pentru că am simțit că este o vocație, că pot stăpâni fazele creației și tehnologia. Desigur, toate acestea având la bază studiile de la Tenion (Interior design). M-am specializat în ceramică și sculptură. Strădania mea - și faptul că sunt atât de solicitată, în țară și peste hotare, îmi confirmă că am reușit! - a fost să-mi creez un univers personal, prin care să exprim anumite gânduri și simțăminte, trecute prin filtrul înțelegerii mele despre viață și lume. Expun aici și la Muzeul Eretz Israel.

Gama tematică este fără limite și mă simt bine că mi-am creat singură hotarele libertății mele de creație. Mă inspir din istorie și din viața de fiecare zi. Arta indigenă a culturilor matriarhale a proslăvit femeia și nașterea. Tatăl meu a fost doctor obstetrician și a adus pe lume mii de copii. Veți vedea în mai multe din lucrările mele simbolurile fertilității. Proslăvesc femeia, viața, dar și memoria părintelui meu. Mă preocupă idolii arhaici, care revin și printre cei creați de mine, cu modificări și sugestii actuale. De fapt, eu cred că exprim ideea unui pod temporal și de continuitate între arta meșterilor antici, care au trăit în regiune și prezența noastră pe aceste meleaguri.

Astfel de gânduri am și când fac și statuete cu idoli, influențată fiind de culturi ancestrale. Idolii mei simboizează misterul și unitatea vieții în natură. Dar trăiesc și creez azi, în lumea noastră și a mea! De-a lungul unei cariere de 43 de ani am dat naștere unei sumedenii de obiecte funcționale și decorative: lămpi, cahle, bijuterii, iudaica, sculpturi, oglinzi, vase, căni, tăvi, seturi de cafea... Totodată, creez serii de vase funcționale, inspirate și ornate cu motive care reflectă frumusețea și specificul peisajului nostru mediteranian. Vedeți? Folosesc motive florale din această parte a lumii, curmalul, palmierul, culorile mării și verdele măslinilor... Sunt adesea prezente, în ceramica mea, animalele. Apar mereu figurile de pisici, pești, cai, tauri... Și de asemenea, îmi place să înglobez în ceramica mea, unele obiecte găsite, fibre textile, scoarță de copaci, păstăile unor pomi tropicali, plută, lemn, metale – le armonizez și le dau glasul meu, anulându-l sau modelându-l pe al lor. În viață totul are legătură cu tot. În funcție de cum vrei și poți să vezi. Și-n funcție, desigur, de destin! Fac lucruri care să placă și să exprime universul meu interior. Iar oamenii mă caută și eu mă bucur că-și doresc creațiile mele. Ce poate fi mai mult și mai bine?!”

O seară împreună cu cramica Margăi Grauenfels, străluminată de întreaga atmosferă a artei sale, dar și de farmecul cochetei Galeriei de pe strada Shabazi, în contextul străduței aceleia de basm și fericire, cu amăgirea unei lumi curate, frumoase și pline de înțelesuri nobile, poate fi un regal cu totul unic!

Două vorbe, despre arta fascinantă a acestei ceramiste, pe care o-ntâlneșit ilustrată destul de concludent și în frumoase pagini de Internet. Destul să-i scrii numele. Destul să ai un pic de descihdere spre respirația universului prin ceramica de care vorbim. Recunosc, m-a captivat o statueta teribil de simplă. Un cap de femeie, de fapt un oval-placat, cu câteva trăsături incizate, susținut de un suport tot cu forme ovale. Simplu. Dar această simplificare geometrică este filozofia artei dusă, după aprecierea mea, pe cele mai înalte culmi. Este sinteza unei gândiri esențiale. Este rodul sintetizării și abstractizării estetice, pe care o dă la iveală creația unui mare artist. Este concentrarea simbolică a mesajului aristic. Cu greu m-am desprins de această extraordinară realizare a Margăi Grauenfels! Dar, de fapt numeroase sunt piesele de aici care te ținutiesc locului, încântându-te sau făcându-te să crezi, că-ți

spun ceva: un mare secret, sau o glumă bună. Gama de exprimare a ceramicii graensfelsiene este largă și expresivă. Culorile, glazurile, formele decorative, simbolurile, întrepătrunderile grafice, dialogurile materialelor între ele, alcătuiesc împreună un limbaj aparte, adesea unic, vibrant și expresiv. Meșteșug și ardoare, pasiune și o profundă meditație asupra lumii, un univers uneori mărunț și casnic (aparent), alteori grandios prin semnificații și cu valențe estetice originale, te cuceresc și te fac să vrei să fii lângă respirația tandră sau veselă, chiar umoristică, a ceramicii acestor mari Doamne, de pe strada Shabazi sau de la Muzeul Israelului.

*Preluat din Revista Climate Literare –
August 2022
Fotografii- MG și AG*

